U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Marie Žiškové a soudců JUDr. Lenky Kaniové a JUDr. Josefa Baxy v právní věci žalobce **Opatství Staré Brno Řádu sv. Augustina,** se sídlem Mendlovo náměstí 157/1, 603 00 Brno - Staré Brno, proti žalovanému **Finančnímu ředitelství v Brně,** se sídlem náměstí Svobody 4, 602 00 Brno, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 7. 2. 2007, č. j. 2406/07-1200-701996, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 11. 12. 2009, č. j. 29 Ca 63/2007 - 64,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá.**

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím ze dne 7. 2. 2007, č. j. 2406/07-1200-701996, změnil žalovaný rozhodnutí Finančního úřadu Brno I (dále též „správce daně“) ze dne 30. 6. 2006, č. j. 152812/06/288913/4153, tak, že žalobci byl přiznán úrok z daňového přeplatku ve výši 109 672 Kč, namísto správcem daně stanovené původní výše 107 566 Kč. Žalovaný v odůvodnění uvedl, že žalobci byla za zdaňovací období roku 1995 dodatečně vyměřena daň z příjmů právnických osob ve výši 489 950 Kč, jež byla uhrazena 16. 7. 1998. V důsledku následného odvolacího a soudního řízení vydal žalovaný konečné rozhodnutí o odvolání dne 30. 1. 2006, č. j. 440/06/FŘ 120, kterým byla dodatečně vyměřená částka 489 950 Kč snížena na částku 208 280 Kč; částka 281 670 Kč se tak stala vratitelným přeplatkem a byla žalobci vrácena dne 22. 2. 2006. Jelikož se jednalo o tzv. vratitelný přeplatek ve smyslu § 64 odst. 6 zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů (dále též „daňový řád“), přiznal žalovaný žalobci úrok ze zaviněného přeplatku již od 17. 7. 1998, nikoliv jak uvedl správce daně až od 1. 8. 1998.

Proti rozhodnutí žalovaného brojil žalobce žalobou u Krajského soudu v Brně, který rozsudkem ze dne 27. 2. 2009, č. j. 29 Ca 63/2007 - 25, rozhodnutí žalovaného zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Ke kasační stížnosti žalovaného Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 29. 10. 2009, č. j. 1 Afs 80/2009 - 45, zrušil rozsudek krajského soudu a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Nejvyšší správní soud přitom podrobně vyložil, že daňovým přeplatkem podle ustanovení § 64 odst. 1 daňového řádu je kladné saldo na osobním daňovém účtu daňového subjektu a že úrok z uvedeného přeplatku podle § 64 odst. 1 daňového řádu vypočte správce daně pouze z celkové výše tohoto přeplatku,

nikoliv z přeplatku zvyšovaného o příslušenství daně. Krajský soud tedy pokračoval v řízení a novým rozsudkem ze dne 11. 12. 2009, č. j. 29 Ca 63/2007 - 64, žalobu zamítl.

Proti tomuto rozsudku krajského soudu podal žalobce (dále též „stěžovatel“) další kasační stížnost. V ní namítl, že se krajský soud v napadeném rozsudku omezil výhradně na odkaz na jiný rozsudek v této věci, jímž je zrušovací rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 10. 2009, č. j. 1 Afs 80/2009 - 45. Stěžovatel nesouhlasí se závěry vyslovenými v citovaném rozsudku Nejvyššího správního soudu, především brojí proti provedené interpretaci daňového přeplatku podle § 64 odst. 1 daňového řádu. Definice přeplatku provedená Nejvyšším správním soudem je podle stěžovatele nadbytečná a ve svém výsledku jdoucí vysloveně proti jazykovému vyjádření obsaženém v § 64 odst. 1 daňového řádu. Za nadbytečnou a nepatřičnou považuje stěžovatel aplikaci římskoprávního principu zákazu anatocismu, tj. účtování úroku z úroků. S odkazem na rozsudek Nejvyššího soudu citovaný v předmětném rozhodnutí sp. zn. 35 Odo 101/2002 stěžovatel podotýká, že pokud je povoleno v oblasti soukromého práva zahrnout úroky do úročené jistiny dohodou, nemůže být v rozporu se zásadou zákazu braní úroků z úroků ani právní úprava v oblasti veřejného práva povolující další úročení úroků. Dále stěžovatel podotýká, že se Nejvyšší správní soud nedbale vypořádal s jím citovaným nálezem Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 33/97, podle něhož jsou pramenem práva i právní zvyklosti. Právě zvyklosti platné v bankovním sektoru jsou na dispozicích a operacích s úroky založeny, proto k nim měl zdejší soud při rozhodování přihlédnout. Sama skutečnost odlišné právní úpravy daňových přeplatků a nedoplatků obsažená v daňovém řádu potvrzuje přesvědčení stěžovatele, že zákonodárce vědomě zamýšlel vytvořit odlišné právní důsledky ohledně úročení daňových přeplatků a nedoplatků, tedy i toleranci anatocismu v případě daňových přeplatků. Stěžovatel připomíná, že zákaz anatocismu nelze chápat jako nějaké absolutní pravidlo z něhož není možné se odchýlit ani na základě zákona. Závěrem uvádí, že principu vnitřní jednoty a bezrozpornosti právního řádu se v posuzovaném případě spíše než inspirace úrokem z prodlení hodí inspirace právní úpravou odpovědnosti za bezdůvodné obohacení podle občanského zákoníku. Oba instituty řeší plnění bez právního důvodu a jejich účelem je vydání plnění, o něž se druhá strana neoprávněně obohatila, přičemž neoprávněným obohacením státu v případě daňového přeplatku jsou nejen skutečně přeplacené peníze, nýbrž i jejich cena obvyklá na peněžním trhu. Tato cena pak odpovídá tomu, co by stát byl nucen zaplatit na úrocích za srovnatelný úvěr příslušné bankovní instituci. Stěžovatel uzavřel, že s ohledem na výše uvedená tvrzení namítá nezákonnost rozsudku krajského soudu spočívající v nesprávném právním posouzení projednávané věci, a navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek Krajského soudu v Brně zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti zdůraznil, že obsahem kasační stížnosti žalobce je polemika s právním názorem Nejvyššího správního soudu, což je nepřípustný důvod kasační stížnosti podle § 104 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále též „s. ř. s.“). V podané kasační stížnosti není namítáno, že se krajský soud neřídil závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu ani že došlo ke změně skutkových zjištění či k podstatné změně judikatury (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 7. 2008, č. j. 9 Afs 59/2007 - 56), je pouze zpochybněn závazný právní názor Nejvyššího správního soudu vyslovený v rozsudku ze dne 29. 10. 2009, č. j. 1 Afs 80/2009 - 45. Žalovaný proto navrhl,

aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost odmítl podle § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s. ve spojení s ustanovením § 120 s. ř. s., neboť je nepřípustná.

Nejvyšší správní soud nemohl o kasační stížnosti věcně jednat a odmítl ji jako nepřípustnou.

Podle § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s. je kasační stížnost nepřípustná proti rozhodnutí, jímž soud rozhodl znovu poté, kdy jeho původní rozhodnutí bylo zrušeno Nejvyšším správním soudem; to neplatí, je-li jako důvod kasační stížnosti namítáno, že se soud neřídil závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu.

K aplikaci tohoto ustanovení se vyslovil i Ústavní soud, který ve svém nálezu ze dne 8. 6. 2005, sp. zn. IV. ÚS 136/05, dostupném na http://nalus.usoud.cz, poukázal na to, že *„ustanovení § 104 odst. 3 písm. a) soudního řádu správního zajišťuje, aby se Nejvyšší správní soud nemusel znovu zabývat věcí, u které již jedenkrát svůj právní názor na výklad hmotného práva závazný pro nižší soud vyslovil, a to v situaci, kdy se nižší soud tímto právním názorem řídil*“. V tomto smyslu pojímá předmětné ustanovení stávající judikatura Nejvyššího správního soudu (srov. např. usnesení ze dne 10. 6. 2008, č. j. 2 Afs 26/2008 - 119, nebo rozsudek ze dne 8. 4. 2005, č. j. 7 Azs 338/2004 - 106, oba dostupné na www.nssoud.cz).

V projednávané věci Nejvyšší správní soud ve svém závazném právním názoru obsaženém ve zrušujícím rozhodnutí shledal zákonným postup žalovaného, který potvrdil, že úrok z daňového přeplatku podle ustanovení § 64 odst. 6 citovaného zákona (úrok ze zaviněného přeplatku) vypočte správce daně pouze z celkové výše tohoto přeplatku, nikoliv z přeplatku zvyšovaného o příslušenství daně. Tímto právním názorem se pak musel krajský soud řídit v dalším řízení (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

Stěžovatel v podané kasační stížnosti ovšem nesouhlasí právě s uvedeným právním závěrem. Úrok z vratitelného přeplatku měl být podle jeho názoru vyměřen nikoliv pouze z daňového přeplatku, nýbrž i z přirůstajícího příslušenství daně. Právě daňový řád v § 64 odst. 1 s touto možností výslovně počítá, což potvrzuje skutečnost, že výjimky ze zásady zákazu braní úroků z úroků mohou být učiněny na základě dohody nebo přímo na základě ustanovení zákona. Stěžovatel tak *de facto* požaduje po Nejvyšším správním soudu, aby se znovu zabýval věcí, u které již jedenkrát svůj závazný právní názor na výklad této právní otázky vyslovil, a to v situaci, kdy se krajský soud tímto právním názorem řídil. Taková kasační stížnost je podle § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s. nepřípustná.

Lze tedy uzavřít, že jelikož Nejvyšší správní soud v předcházejícím řízení vyslovil odpovědi na otázky, které jsou předmětem i stávající kasační stížnosti, a tímto právním závěrem zdejšího soudu se krajský soud v napadeném rozsudku řídil, jsou naplněny podmínky § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s., neboť v posuzovaném případě nedošlo ke změně skutkových zjištění, právních poměrů ani k podstatné změně judikatury. Nejvyšší správní soud proto kasační stížnost odmítl jako nepřípustnou za použití § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 3 ve spojení s § 120 s. ř. s., podle něhož žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, jestliže kasační stížnost byla odmítnuta.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 19. května 2010

JUDr. Marie Žišková
předsedkyně senátu